

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 52g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 4 alineatul (4) din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală

CHIȘINĂU

22 mai 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 28 aprilie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 mai 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual*” din alineatul (4) al articolului 4 din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ridicată de către avocatul Aureliu Scorțescu, în dosarul nr. 2-3073/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 28 aprilie 2017 de către judecătorul Constantin Roșca, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 30 noiembrie 2015, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată împotriva avocatului A.B., încadrat în gradul doi de invaliditate, prin care a solicitat încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pe anul 2015 în sumă de 4056 lei, precum și a penalității de întârziere în sumă de 486,72 lei.

4. În cadrul ședinței de judecată din 27 martie 2017, reprezentantul lui A.B., avocatul Aureliu Scorțescu, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „*cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual*” din alineatul (4) al articolului 4 din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

5. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în

adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 36 Dreptul la ocrotirea sănătății

„(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.

(3) Structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și 4 infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (M.O., 1998, nr.38 - 39, art.280) sunt următoarele:

Articolul 4 Subiecții asigurării

„[...]”

(4) Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual:

[...]”

i) persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii;

[...].”

8. Prevederile relevante ale Legii nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (M.O., 2003, nr.18-19, art.57) sunt următoarele:

„Anexa nr.2
Categoriile de plătitori
ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală
în sumă fixă, care se asigură în mod individual

[...]

2. Notarii publici, executorii judecătorești, mediatorii și **avocații neangajați, indiferent de forma juridică de organizare a activității, care au obținut licență sau atestat în modul stabilit de lege.**

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că textul „*cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual*” din alineatul (4) al articolului 4 din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală creează o situație discriminatorie, deoarece persoanele cu dizabilități care exercită profesia de avocat sunt obligate să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, însă în cazul în care aceste persoane nu sunt încadrate în câmpul muncii Guvernul are pentru ei calitatea de asigurat. Prin urmare, aceasta constituie o restrângere pecuniară, întrucât persoana cu dizabilități angajată este obligată să plătească pentru o prestație care de fapt este garantată de stat.

10. De asemenea, autorul excepției consideră că norma criticată îngreudește dreptul persoanei de a beneficia de asistență medicală garantată de stat, contrar prevederilor constituționale.

11. În viziunea autorului excepției, prevederile contestate încalcă articolele 1 alin.(3), 16, 36 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Aureliu Scorțescu, în

dosarul nr. 2-3073/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. În ceea ce privește obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea reține că, deși instanța judecătorească a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în ansamblul său, din analiza excepției de neconstituționalitate reiese că, în realitate, autorul critică doar neconstituționalitatea textului „*cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual*” din alineatul (4) al articolului 4 din legea menționată.

17. Potrivit autorului excepției, prevederile criticate sunt contrare dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin.(3), care se referă la principiile statului de drept, art.16, privind egalitatea în drepturi, art. 36, privind dreptul la ocrotirea sănătății, și art. 54, referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

18. În speță, Curtea observă că art.4 din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 **stabilește în mod exhaustiv categoriile de persoane neangajate**, inclusiv persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii, **care sunt asigurate de Guvern**, fără să fie obligate să achite primele de asigurare obligatorie de asistență medicală. Totodată, potrivit alin. (4) al aceluiași articol, persoanele obligate prin lege să se asigure în mod individual sunt exceptate de a fi asigurate din contul statului.

19. De asemenea, Curtea observă că, potrivit anexei nr. 2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, **avocații fac parte din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual**, iar articolul 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 prevede că avocații sunt obligați să achite primele de asigurare în mărimea, în modul și în termenele stabilite de legislație.

20. Așadar, Curtea reține că Guvernul are calitatea de asigurat doar pentru anumite categorii de persoane, care nu sunt angajate sau nu desfășoară o activitate liber profesionistă și care nu obțin venituri impozabile. Or, avocații, inclusiv cu dizabilități, obținând venituri impozabile, nu sunt scutiți de la plata impozitului pe venit, de la contribuțiile de asigurări sociale și de la achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, potrivit prevederilor legale.

21. Prin urmare, Curtea reține că instituirea pentru anumite categorii de persoane, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, a obligației de a

achita primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în cazul în care desfășoară o activitate liber profesionistă nu poate conduce la încălcarea art. 36 din Constituție, care consacră dreptul fundamental la ocrotirea sănătății.

22. Cât privește încălcarea art. 16 din Constituție, Curtea reține că textul de lege criticat nu contravine principiului egalității în fața legii, deoarece, așa cum a statuat în mod constant în jurisprudența sa, acest principiu constituțional presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. Or, prin reglementarea categoriilor de persoane neangajate, asigurate de Guvern, nu se instituie discriminări între persoane aflate în situații identice sau analoge.

23. Având în vedere acestea, dispozițiile art. 54 din Constituție nu sunt aplicabile în speță, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau libertăți fundamentale.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată, motiv pentru care nu poate fi examinată în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „*cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual*” din alineatul (4) al articolului 4 din Legea nr.1585–XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ridicată de către avocatul Aureliu Scorțescu, în dosarul nr. 2-3073/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 22 mai 2017

DCC nr. 45

Dosarul nr. 52g/2017